

Opera

Opera jest utworem dramatycznym, którego akcja rozgrywa się na scenie, a jej treść przedstawia *libretto*. Tekst opery jest śpiewany, a całość podzielona jest na akty, sceny, obrazy.

Opera powstała pod koniec XVI wieku we Włoszech. W zależności od treści libretta wyróżniamy następujące typy opery:

- **opera seria** - poważna
- **opera buffa** - komiczna
- **opera semiseria** – typ pośredni, poważna z elementami komicznymi.

Na wielki aparat wykonawczy opery składają się:

- soliści
- zespół baletowy
- zespół chóralny
- orkiestra symfoniczna.

W skład opery wchodzi:

1. Śpiewane partie solowe:
  - a) **arie** – utwory wokально-instrumentalne z silnie rozwiniętym elementem muzycznym i wirtuozowskim
  - b) **ariosa** – utworu o charakterze pośrednim pomiędzy liryczną arią a deklamacyjnym recytatywem
  - c) **recytatywy** – śpiew zbliżony do deklamacji.
2. Partie zespołowe czyli **ensemble** – duety, tercety itd.
3. Partie instrumentalne:
  - a) **uwertura** – wykonywana przez orkiestrę przed rozpoczęciem opery, wykorzystuje jej tematy.
  - b) **intermezza** – krótkie fragmenty orkiestrowe wplecione w akcję opery.
  - c) **antrakty** - krótkie utwory orkiestrowe wykonywane pomiędzy aktami.
4. Sceny baletowe – wprowadzane są dla urozmaicenia akcji.

Najwybitniejszym polskim kompozytorem, twórcą opery narodowej jest Stanisław Moniuszko. Napisał m.in. takie opery jak: *Halka*, *Straszny dwór*, *Hrabina*.

Operetka

To mała opera, jest komicznym utworem scenicznym. Operetka zawiera takie same części składowe jak opera (uwertura, partie solowe itd.), ale dodatkowo pojawiają się w niej fragmenty mówione. Operetka powstała w połowie XIX wieku we Francji.

Musical

To utwór sceniczny o charakterze komediowym lub melodramatycznym. Powstał pod koniec XIX wieku w Stanach Zjednoczonych. Spokrewniony z europejską operetką, składa się z podobnych elementów.